

Je doporučená četba „pruda“?

Autor: Mgr. Kristýna Havlová

Číslo: roč. 5, č. 1/2019

Rubrika: Inspirujeme se

Klíčová slova:

Začátkem školního roku uspořádalo dětské oddělení KJM anketu na téma Doporučená četba. Formou krátkého anonymního dotazníku jsme se našich čtenářů ptali, co si o těchto školních seznamech myslí.

Ankety se během jednoho měsíce zúčastnilo 97 respondentů, z nichž více než polovina byla ve věku do 20 let. Nejmladšímu účastníkovi bylo 10 let a nejstaršímu 56 let.

Přes 60 % dotazovaných uvedlo, že je literatura ve škole baví nebo bavila a považují ji za přínosnou. Na druhé straně se však shodují v tom, že je potřeba seznamy knih upravit a hlavně aktualizovat. K dílům, která se respondentům opravdu hodně líbila, patří například kniha Johna Steinbecka *O myších a lidech* nebo (snad trochu překvapivě) Puškinův veršovaný román *Evžen Oněgin*. Naopak mezi nejméně oblíbenými kusy bychom našli *Babičku* od Boženy Němcové nebo *Osudy dobrého vojáka Švejka*. V obou skupinách pak figurovala díla *Na západní frontě klid*, *Povídky malostranské*, *Harry Potter* nebo *Malý princ*, ano, dokonce i J. K. Rowlingová a Saint-Exupéry jsou u některých čtenářů v nemilosti.

Počet knih, které by měli žáci a studenti během daného období přečíst, není striktně určen. Podobně jako výběr titulů, také množství děl závisí obvykle na samotných vyučujících.

Náročnější učitelé požadují 10 knih za rok a ti nenároční pouze 20 knih za 4 roky. Znalost děl ze seznamu povinné četby se ve většině případů ověřuje ústním nebo písemným zkoušením a kontrolou čtenářského deníku.

Povědomí o klasických dílech české i světové literatury patří ke všeobecnému kulturnímu přehledu, přesto by možná nebylo na škodu, kdyby se některé tituly zařadily až do středoškolských nebo dokonce vysokoškolských osnov a na základní škole přenechaly místo současným autorům. Například nebohá *Babička* by možná nemusela skončit mezi nepopulárními kusy, kdyby se s ní mohl člověk blíže seznámit až v dospělosti. S dobovým jazykem a osobitým stylem psaní Boženy Němcové se setkáme i v jejích pohádkách a povídkách, které na seznamech doporučené četby obvykle nechybí, tak proč si nenechat trochu té venkovské idylly až na starší kolena.

Podle seznamů, s nimiž děti do knihovny chodí, je naštěstí patrné, že čím dál více pedagogů drží krok s dobou. Vedle léty prověřených děl jako jsou *Lovci mamutů*, *Staré řecké báje a pověsti* nebo *Ezopovy bajky* si své místo v doporučené literatuře žáků základních škol našli například *Šrutovi Lichožrouti*, *Karlík a továrna na čokoládu* od Roalda Dahla, *Kdo zabil Snížka?* Petry Soukupové nebo *Mrkev ho vcucla pod zem* od Petra Stančíka.

Bohužel, doporučená četba se doporučeně jenom tváří, kdo chce projít sítím celostátních testů na střední školy nebo složit maturitní zkoušku, měl by zkrátka stěžejní literární díla znát. Ani benevolentní pedagogové tak nemají při tvorbě seznamů volné ruce. Nicméně pokud je to jen trochu v našich silách, nenuťme děti číst to, co se líbilo nám, nezavrhujme komiksy a zkrácené adaptace, nechme je, ať si vyberou samy. Když jim četbu hned v dětství zprotivíme, špatně se k ní budou vracet.

HAVLOVÁ, Kristýna. Je doporučená četba „pruda“?. *Impulsy: Inspirace, náměty a trendy dětského čtenářství* [online]. roč. 5, č. 1/2019 [cit. 2019-11-21].

Dostupný z WWW: impulsy.kjm.cz/impulsy-clanek/je-doporucena-cetba-pruda.
ISSN 2336-727X.